

Informatiebrief

Aan : de gemeenteraadsleden van Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo
Van : Marijn Korver, beleidsadviseur Sociaal Domein
Datum : 9 november 2016

Onderwerp: uitspraak Centrale Raad van Beroep

Aanleiding

Naar aanleiding van de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) op 18 mei 2016 m.b.t. huishoudelijke hulp in Utrecht en Aa en Hunze is onderzocht in hoeverre de algemene voorziening schoonmaakondersteuning van de BUCH-gemeenten moet worden aangepast. Op 23 november wordt een sessie georganiseerd waarin hier verder op wordt ingegaan. Om u alvast voor te bereiden op deze sessie, is deze informatiebrief opgesteld. Deze brief is aanvullend op de informatie die naar u verzonden is middels de nieuwsbrieven sociaal domein (nieuwsbrief 2 en 3 van dit jaar).

In de brief gaan we in op het beleid van de BUCH-gemeenten, de uitspraak van de CRvB in relatie tot het beleid van de BUCH-gemeenten en hoe dit beleid vertaald wordt naar de verordening. Het gaat 23 november om een informerende sessie waarbij u de gelegenheid heeft vragen te stellen.

BUCH-beleid huishoudelijke hulp en schoonmaakondersteuning

De BUCH-gemeenten kennen sinds 1 januari 2016 twee voorzieningen: een algemene voorziening schoonmaakondersteuning en een maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp.

Wijkgerichte inzet van de algemene voorziening

Voor de algemene voorziening zijn de BUCH-gemeenten in 13 wijken onderverdeeld onder 3 aanbieders. Per wijk is er één aanbieder die met een wijkbudget werkt en moet zorgen voor het resultaat 'een schoon en leefbaar huis'. Feitelijk is er hiermee sprake van een lump sum bedrag en een vorm van resultaatsturing.

Korting voor inwoners

Inwoners krijgen een tegemoetkoming (korting) vanuit de gemeente op het uurtarief. Voor inkomens tot 120% van het sociaal minimum geldt een hogere korting dan voor inkomens daarboven. Op die manier blijft de voorziening voor iedereen betaalbaar.

Herbeoordeling

Voor de overgang naar de algemene voorziening zijn eind 2015, door de verschillende sociaal teams, alle cliënten met een indicatie HH1 opnieuw beoordeeld. De criteria voor de maatwerkvoorziening zijn daarbij verruimd. Dit om de meest kwetsbaren dichtbij de

gemeente te houden. Een grote groep cliënten kwam daarom alsnog in aanmerking voor een maatwerkvoorziening, voor anderen is de algemene voorziening aangewezen als passende oplossing.

Algemene – en maatwerkvoorziening

De Wmo2015 geeft gemeenten de opdracht en ruimte mee om meer voorliggende en algemene voorzieningen te creëren. Dit om meer aan de ‘voorkant’ en preventief lichte vormen van ondersteuning te bieden. Daarnaast is er sprake geweest van forse bezuinigingen op het budget huishoudelijke hulp. Beiden hebben meegespeeld in de overweging een algemene voorziening én een maatwerkvoorziening aan te bieden vanaf 2016.

Over het algemeen kan dan ook gesteld worden dat de algemene voorziening meer een soort basispakket is, waarbij het puur gaat om het schoonmaken van het huis. Inwoners kunnen weliswaar extra uren afnemen, bovenop de 2 uur waarover de gemeente een vergoeding verstrekt, maar dit zal niet voor iedereen afdoende zijn. Soms is er bijvoorbeeld ondersteuning bij regie nodig, of geen 2 maar 4 uur huishoudelijke hulp en is de algemene voorziening minder geschikt. Dan is de maatwerkvoorziening wellicht een beter passende oplossing. Het is aan het sociaal team om zorgvuldig en op individueel niveau (niet categoriaal) vast te stellen of de voorziening geschikt is en passend bij de individuele behoeften van een cliënt.

Uitspraak van de Centrale Raad van Beroep

De situatie in de BUCH-gemeenten is niet 1-op-1 toepasbaar op de uitspraak van de CRvB. In de casus van de CRvB is deze niet aangemerkt als algemene voorziening omdat de gemeente o.a.; de eigen bijdrage niet goed had geregeld, geen contracten had afgesloten met zorgaanbieders en klanten hierdoor het volle tarief moesten betalen. Feitelijk was er sprake van verwijzing naar de particuliere markt.

In de BUCH-gemeenten speelt slechts dat het eigen aandeel niet is opgenomen in de verordening. De BUCH-gemeenten hebben wel een aanbesteding gehouden en zorgaanbieders gecontracteerd en inwoners betalen hiervoor bovendien niet het volledige tarief. Daarbij is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van inwoners en zijn financiële gevolgen zoveel als mogelijk ondervangen door: de meerkostenregeling, de bijzondere bijstand en het maatwerkbudget.

Ondanks dat het beleid van de BUCH-gemeenten niet 1-op-1 vergeleken kan worden met de uitspraak van de CRvB, betekent de uitspraak voor onze gemeenten wel drie belangrijke aandachtspunten, waar u eerder in de nieuwsbrieven over geïnformeerd bent:

1. de CRvB heeft uitgesproken dat een eventueel verschuldigde bijdrage deel uit moet maken van de verordening en niet gedelegeerd mag worden naar het College.

De BUCH-gemeenten hebben de modelverordening van de VNG gevolgd waarin wél sprake is van een dergelijke delegatiebepaling. Bij het vaststellen van de integrale verordening sociaal domein maakt ook de verschuldigde bijdrage deel uit van de verordening.

2. De wasverzorging (het beschikken over schoon beddengoed en schone kleding) moet onderdeel uit maken van het resultaat een schoon en leefbaar huis.

Dit is per 12 september 2016, na bestuurlijk overleg, opgepakt en wasverzorging is toegevoegd aan het resultaat een schoon en leefbaar huis. Dit betekent dat inwoners die hier behoefte aan hebben, ook wasverzorging krijgen.

3. Het is en blijft het de vraag of het inkomensonderscheid dat de BUCH-gemeenten maken mag en kan blijven bestaan.

De VNG maakt met betrekking tot het laatste punt duidelijk¹ dat de toegang tot de voorziening niet afhankelijk mag zijn van inkomen of vermogen. Dit is in onze gemeenten ook niet het geval. Ook wordt aangegeven dat een eventuele korting op de eigen bijdrage inkomensafhankelijk ingericht mag worden om zo de voorziening voor iedereen betaalbaar te houden. De BUCH-gemeenten passen de korting op de eigen bijdrage inkomensafhankelijk toe en dit lijkt daarmee dan ook toegestaan.

Relatie tot de integrale verordening sociaal domein

In het wijzigingsoverzicht vindt u de belangrijkste veranderingen in de verordening in relatie tot schoonmaakondersteuning. De grootste wijziging is dat de bijdrage die inwoners verschuldigd zijn voor schoonmaakondersteuning onderdeel uit gaat maken van de verordening. Dit op basis van het huidige beleid. Dit betekent dat er twee soorten bijdragen zijn: €4,87 per uur voor diegenen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum en €12,37 per uur voor andere gebruikers van deze voorziening.

Tijdens de bespreking met de raadsklankbordgroep op 26 oktober 2016 kwamen twee belangrijke vragen naar voren, die wij graag alvast beantwoorden. De beantwoording zal ook deel uit gaan maken van de toelichting op de verordening.

“De CRvB heeft uitgesproken dat bijdragen voor algemene voorzieningen deel uit moeten maken van de verordening. Wat betekent dit voor andere algemene voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een maaltijdvoorziening?”

Het klopt dat de CRvB deze uitspraak heeft gedaan. Tegelijkertijd stelt de CRvB allerlei eisen waaraan een algemene voorziening voldoen, voordat het een algemene voorziening in de zin van de Wmo2015 mag worden genoemd. Een belangrijke eis is dat er een aanbesteding wordt gehouden en er contracten worden afgesloten. Dit is bij de schoonmaakondersteuning gebeurd. Bij andere voorzieningen zoals de maaltijdvoorziening is hier geen sprake van. In het licht van de uitspraak van de CRvB is een maaltijdvoorziening dus geen algemene voorziening in de zin van de Wmo2015. Dit betekent dat een eventuele verschuldigde bijdrage hiervoor ook niet wordt opgenomen in de verordening.

“Een algemene voorziening is toch voor iedereen toegankelijk? Hoe verhoudt zich dit tot de lichte toets die aanbieders en/of gemeenten uitvoeren?”

In principe is een algemene voorziening inderdaad voor iedereen toegankelijk. Een algemene voorziening moet in het kader van de Wmo ook bijdragen aan de zelfredzaamheid en participatie van onze inwoners. Iemand die zelfredzaam is en mee kan doen in de maatschappij zal dan ook geen behoefte hebben aan deze vorm van ondersteuning. De uitspraak van de CRvB betekent ook dat gemeenten op individueel niveau maatwerk moeten

¹ https://vng.nl/files/vng/nieuws_attachments/2016/20161101-wmo-2015-in-uitvoering-passend-onderbouwd-hulp-huishouden.pdf

leveren en vast moeten stellen of de algemene voorziening passend is. Daarvoor dient de 'lichte' toets die de gemeente zelf uitvoert. Is er een andere of zwaardere ondersteuningsbehoefte dan is de maatwerkvoorziening beschikbaar als alternatief en kan er snel geschakeld worden.